

Prierezová téma:	ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA
Stupeň:	nižšie stredné vzdelávanie
Vek:	10 – 13 rokov
Počet žiakov:	12 – 30
Cieľ:	plnenie cieľov

- analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi
- kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niest' zodpovednosť

Trvanie aktivity: 15 – 20 min

Pomôcky: väčší priestor, formulár na zaznamenanie pozorovania, pero/ceruzka

Postup:

V aktivite budú žiaci najprv predstavovať les ako monokultúru. Následne budú prezentovať prirodzený les, cez ktorý sa prehnala víchrica. Aktivitu je možné realizovať v triede, ale i na školskom pozemku, prípadne v prírode.

Učiteľ:

1. informuje žiakov o aktivite, ktorú budú uskutočňovať,
2. pripraví spolu so žiakmi miestnosť (pokiaľ sa aktivita nerealizuje vonku) – na realizáciu aktivity je potrebný dostatočný priestor,
3. rozdelí žiakov v triede do dvoch skupín – jedna skupina budú **pozorovatelia**, druhá **aktéri** aktivity: stromy (10 žiakov a viac) a víchrica (2 žiaci a viac),
4. vysvetlí žiakom (aktérom), ako budú postupovať.
  - *Stromy v lese (v monokultúre) sa postavia v pravidelných a malých vzdialenostiach vedľa seba a za sebou. Ruky majú spustené pozdĺž tela (pripažené), nohy spolu pri sebe (ako stromy s ťažiskom vo väčších výškach).*
  - *Víchrica – vopred určení žiaci sa rozbehnú medzi spolužiakov, trochu ich posotia.*
  - *Pozorovatelia sledujú a zaznamenávajú, ako sa správajú počas víchrice stromy v monokultúre.*

Následne sa žiaci rozmiestnia nepravidelne s väčšími medzerami. Rozkročia sa, ruky s trupom zvierajú približne 45 stupňový uhol (predstavujú prirodzený les).

- *Žiaci predstavujúci víchricu sa medzi nich rozbehnú, trochu ich posotia.*
- *Pozorovatelia sledujú a zaznamenávajú, ako sa správajú počas víchrice stromy v prirodzenom lese.*

Žiaci:

5. zahrajú svoje roly (monokultúra a prirodzený les),
6. pozorovatelia zaznamenávajú rozdiely v reakcii lesov na víchricu,
7. pozorovatelia opíšu, čo sa dialo pri inscenácii správania sa monokultúry a prirodzeného lesa počas víchrice (väčší problém s udržaním rovnováhy v prípade monokultúry v porovnaní s prirodzeným lesom).

Žiaci spolu s učiteľom:

8. vyhodnotia rozdiel medzi prirodzeným lesom (stromy viacerých druhov, nerovnakej veľkosti, v nepravidelných, väčších vzdialenostiach, čo umožňuje rásť konárom aj nižšie – ťažisko je nižšie) a monokultúrou (ťažisko je vyššie),
9. uvádzajú ďalšie príklady monokultúr,
10. diskutujú o výhodách a nevýhodách monokultúrnych spoločenstiev.

Poznámka:

Aktivitu je možné využiť v predmete biológia v 5. ročníku pri preberaní tematického celku Spoločenstvá organizmov.

Zdroje/Námety:

Školenie učiteľov v rámci programu Environmentálna výchova vo vyučovacom procese, 2012, Prešov

Autor: RNDr. Erika Fryková (MPC, Prešov)

Upravila: PaedDr. Mariana Páleníková (ŠPÚ, Bratislava)

Formulár:

Správanie lesa – MONOKULTÚRY		
rozmiestnenie stromov (pravidelné/nepravidelné)	ťažisko stromu (nižšie/vyššie)	správanie pri víchrici (stromy stoja pevne/veľmi sa hýbu)

Správanie lesa – PRIRODZENÉHO		
rozmiestnenie stromov (pravidelné/nepravidelné)	ťažisko stromu (nižšie/vyššie)	správanie pri víchrici (stromy stoja pevne/veľmi sa hýbu)